Kitüntetések:
ZÉKESFEHÉRVÁR
ezüstérem 1879-ben.
DISZOKLEVÉL
1871-ben.
VE,
eket minden
atban;
ET;
tb.
atnak.
dik.
ZEN" czimü
RE,
onos.
RUK.
nek
közönségnek szives figyel-
levő
Egyuttal élő
virágbok-
rétáimat
csinnal és izléssel ki-
állitva szintén
ajanlom.
gy Amália
osan eszközöltetnek.
yelmeztetés.
mert, jó hirnévnek örvendő s több ol-
orszesz készitményem — kelendőségéné-
levén az utóbbi időben kitéve, elhata-
mjegyeimet módositom s árra kék nyo-
ó alakjat veszem fol, bejegyeztetvén az
t a budapesti iparkamaránál.
ORSZESZ
enyhitest eszközöl:
fog- és fejfájdalmak, szemgyengeségek
Fogisztitó szerül is igen ajánlható, a
elosegiti, a foghust erősbiti és a száj
r a szesz elpárolgása után, valamint
a is, a hajidegek erős tésére, a fejkorpa-
ra és annak eltávolitására.
agy üveggel 80 kr.,
ob üveggel 40 kr,
névsorával ellátva, minden üveghez,
AY KÁLMAN.
IV. ker., Muzeum-körut 23. sz.
irdetmény.
erdőrészen az előző évek-
ki lakásul szolgált földalatti
tégla és fa anyagjai, a tek.
lyó évi 2924, sz. a. kelt ha-
mán a folyó évi november hó
azaz a jövő pénteken a
megtartandó árverés utján,
pénzfizetés mellett eladandók
tt helyen és napon reggeli
detét veendő árverésen való
a megvenni kivánók illően
Debreczen 1883. okt. 29.
Laky Lajos,
tanácsnok.

1883. XV. évfolyam. 221. szám. Szerda, október 31.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre . . . . 10 frt — kr,
Fél évre . . . . 5 „ — „
Negyed évre . . . 2 „ 50 „
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részétillető minden közlemény főpiacz, Vereseyház földszint, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
Előfizethetni helyben
TELEGDI K., LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postahivatalok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „független ségi párt“ közlönye.
Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési dij:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többszöri hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beigtatásért 30 kr.
„Nyilttér“-ben megjelenő közlemény minden petit sora 20 kr.
Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHERMAN H. közv. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Takarékosság.

I.

(K.) Ez lenne a mai kor jelszava, szép és jóhangzásu szó, csak hogy nálunk bizony nem teszik lehetségessé az állami intézmények és nem segiti elő a delegáczió, mert csakis ott lehet látható megtakaritásra gondolni, a hol az ipar és földmunka termelése is számba vétetik; de nálunk nincs gond forditva arra, hogy a közös hadseregnek felszerelései, szervezései és anyagok beszerzései a quota arányához mérve egy része az ország adózó polgárainak is juttassék, pedig ez lenne a folyton emelkedő adónak megteremthető egyik forrása és a takarékosság annyit emlegetett főbb ága, de hát erről nem igen gondolkoznak a hon atyái; pedig hát az lenne első feladatuk, hogy az adósoknak a visszafizetés forrásait is igyekezzenek megteremteni mandátumaik alapján.

Vajjon mit nyer az ország adózó népe az Ausztriát megvédeni képzelt várépitésekben? mit roppant hadseregre forditott kiadásaiból? hiszen a várépitési munkálatoknál csehek, németek, morvák és lengyelek vannak alkalmazva a hadügyér megbizott emberei által, de ide távol is van: a hadseregnek szervezése és felszerelése szintén az ausztriai tartományokban foganatosittatik; tehát a magyar állam adózó népe soha, de még egy fillért sem nyerhet vissza még ezen egy uton sem a teljesitett nagy adókból, de még nagy birtokosainkat sem véve ki e teher alól, no hát igy tagadhatlan az, hogy hanyatlásnak indul hazánk virágzása, ugy ipara, mint egyéb gazdasági ágaiban is, és még sem akarják megérteni a nemzeti függetlenségnek azon alapfeltételét, mely szerint s e m m i t r ó l u n k, n é l k ü l ü n k; igy vagyunk az »egyenlőség« hangzatos szavával is! Hát ezzel mi más van mondva, minthogy a t ö r v é n y e l ő t t é s e m b e r i j o g a i n k é l v e z e t é b e n v a g y u n k e g y e n l ő k és mégis mennyire visszás a mi helyzetünk e tekintetben is! Mert hiszen nálunk a nép csak terheket ismer, de a kormánya által teremtett jövedelmi forrásokat nem; nálunk még az egyenlőség ártatlan jogrendjét is félre szeretik értelmezni! Megkövetelik, hogy takarékosak legyünk, de azért, hogy Bécsnek adózhassunk, az egyenlőség formájánál pedig kormányunk eljárása az adófizető nép élénk nagy részének behozott rendszabályai által gátat emelt, mondván, hogy a ki bizonyos határidőig adóját nem teljesitette, elveszti választási jogát! Azáltal pedig, hogy felállitották a virilizmusnak nevezett teljesen idegen intézményt, mely csak is a népek ősjogainak csorbitását okozza, de nem annak javára, mert ezzel milliókat csorbitottak meg egyéni szabadságában és állampolgári jogaiban. De mindezen alkotmányunkat csorbitó intézmény a véradótól még nem zárta el a koldust, igaz, hogy a nagy birtokost sem, de ezekre nézve épen ugy, mint a zsidókra nézve is azt mondja a deák, hogy: est modus in rebus; mert hát maga a kormány is e tekintetben más szemüvegen szokott nézni.

A takarékosság azt hozná magával, hogy Magyarország népe is részesüljön a hadi felszerelések drágán fizetett munkálataiban, egyenlően venne abban részt a quota arányához mérten, mert ez lenne iparosainknak adóképességök forrása; kender, gyapju, vas, aczél, fa és egyéb érczmüvekben, valamint a földmüvelő osztálynak meg az általa termelt productumnak oda adhatása teremtené meg a sok millióra menő adónak fizetési képességét; hát erre nem gondolnak, csak nagy ritkán — a programm elmondásakor, hanem türelmesen elnézik, hogy a közös hadügyér ad libitum tehessen mindent nélkülünk és talán még ellenünk is, hiszen a szükséglet több anyagát azon külföldiek épen innen veszik meg ez ország termelőitől jó olcsón, hogy Bécsnek jó drágán eladhassák, hát ez Bécs előtt a paritás egyenlőség, vagy épen a közös teherviselés? akkor ezt szépen köszönjük, de nem kérünk belőle.

— **Delegatiók.** A magyar delegátió hadügyi albizottsága tegnap délelőtt tartott ülésében a „rendkivüli szükséglet“-ből a hadi készletek kiegészitését tárgyalta s az első és második czimet megszavazta. A nyolczadik tétel: „aczélbronz ágyuk tartalékkészlete“ szavazás utján öt szó ellenében elfogadtatott. Szünet után egy órakor a harmadik czim: „vonatszerügy“ vétetett fel. — A magyar delegatio pénzügyi albizottsága szintén tegnap tárgyalta a költségvetést. Az albizottság a költségvetést részletes tárgyalás után elfogadta. — Az osztrák delegatió költségvetési bizottsága vita nélkül elfogadta a közös pénzügyminiszterium előirányzatát, továbbá az ezen miniszterium kezelése alatt álló alapok kezelési kimutatását és végül a közös főszámszek előirányzatát a kormány előterjesztése szerint.

— **Választások Szabolcsban.** A kis-várdai kerületbeli megyebizottsági tagok f. hó 25-én tartott értekezletén a Nyiregyházán tartott előértekezlet kijelölése a központi főbb tisztviselőkre nézve örvendetes tudomásul vétetett. Igy tehát a kisvárdaiak is az alispáni állásra Zoltán János, a főjegyzőire Miklós László, az árvaszéki elnökségre Bégányi Ferencz, a főorvosira dr. Józsa András, a főügyészire Szikszay Pál, a főszámvevőire Kállay Ferencz, a főpénztárnokira Megyery Gábor mellett fogják szavazataikat érvényesiteni. A többi tisztviselőket illetőleg ezen értekezleten a következő megállapodás történt: első aljegyzőnek Mikecz János, másod aljegyzőnek Vidovich László, harmadik aljegyzőnek Novák Gyula, árvaszéki ülnököknek Böszörményi Kornél, Péchy Gyula, Okolicsányi Géza, kerületi orvosnak dr. Révész, alügyésznek Kovács István, alszámvevőnek Mikecz Gyula s végre járásunk szolgabirájának Komoróczy Aladár, s. szolgabirónak pedig Angyalosi Pált óhajtják megválasztani. A több járásokból még nem vettünk értesitést. Még egyet a megyei tisztujitást illetőleg. A belügyminiszter leiratilag értesitette a megyét, miszerint Bégányi Ferencz árvaszéki elnökül kijelölhető és megválasztható. Bégányi e kijelölést elfogadta.

Idény czikk.

Debreczen, okt. 30.

(**Ss**) Vége felé jár az őszi évszak is; beköszöntöttek a hosszu, unalmas esték, eljött az az idő, a mikor az ember a legnagyobb mértékben vágyakozik nem csak egy, de több féle szellemi élvezet után is. Emlitettük, hogy a közönség egy része a helyi és fővárosi lapokban, egy-egy érdekesebb regényben, vagy nagy ritkán egy jó hirü szindarab megtekintésében keres szórakozást és szellemi táplálkozást, hogy aztán ez nem egyéb mint oly szórakozás, melylyel csak is az időt lehet elölni, az kétségtelen.

Mindenki emlékezhetik arra, hogy egy időben a g a z d a s á g i t a n i n t é z e t derék tanárai tartottak a városháza nagytanács termében igen érdekes felolvasást, melyet városunk müvelt és okulni vágyó közönsége, a lehető legnagyobb számban látogatott, ugy hogy nem ritkán volt nagyon szük az elég tágas terem. Ugyan ezt tapasztaltuk a f ő i s k o l a i t a n á r o k által rendezett nagybecsü és kiváló szellemi élvezetet nyujtó felolvasásaiknál, melyek hetenként csak egyszer lettek tartva s még udvariasságból olyan időben, hogy a szinházba járó közönség nem szenvedett kárt.

Vajjon nem lehetne-e ezt ujra előidézni? Sőt tovább kellene menni. Valóságos irodalmi estélyeket kellene rendezni, még pedig lehetőleg ugy, hogy a társadalom minden osztálya bevonható legyen s mig egy felől a szellem táplálтatnék, addig valami „t e t s z ő s e b b“ szórakozást is lehetne nyujtani egyuttal. Olyan formán merjük ezt képzelni, mint a „f ő v á r o s i i p a r o s k ö r“ estélyeit, melyeken előfordulnak felvállva minden szakmába tartozó felolvasások, szavalatok (erre hivatottaktól) aztán zene darabok, énekek előadása és a többi, és végül befejezheti esetleg egy családias jellegü mulatság, játékokkal vagy tánczczal.

Igaz, hogy ez talán részben a szinháztól vonná el a közönséget. De vajjon nem volna-e lehető, sőt szükséges egy — péntek esti — szünet? Volt ez igy a multban, egész addig mig a mostani igazgató át nem vette a szinházat s merjük állitani, hogy ugy a közönségre, mint a társulatra a lehető legjobb hatásu volt. Igaz, hogy a bérlet lassabban folyna le, de hiszen ezzel lehetne előidézni, hogy még a tavaszi napokban is volna közönség.

Mi egy kölcsönös megbeszélést szeretnénk előidézni a szinigazgató és a z i p a r o s k ö r közmüvelődési szakosztályának elnöksége közt. Amazt rábirni az engedésre, hogy p é n t e k e n ne legyen előadás, emezt pedig buzditani, hogy legalább minden második pénteken, egy irodalmi estélyt rendezzen, s igy egy este fenn lenne tartható, más felolvasás számára.

Mert mai viszonyaink közt, egyedül az i p a r o s k ö r közmüvelődési szakosztálya van hivatva arra, hogy a kör érdekében is, de főleg a közönség kedvéért valami olyant létesitsen, a mi társadalmi életünkben, az oly rég várt mozgalmak előidézze. — Ez a szakosztály tartsa első teendőjének magát kiegésziteni. Hivja be körébe városunk minden tevékeny egyéniségét, sorozza alosztályokba és kezdje meg a fentebbi estélyek rendezését s ha a fővárosban oly kiválló eredménye lett a társadalmi életre, akkor nálunk sem maradhat számbavehető hatás nélkül.

De tenni kell. És mi hisszük is, hogy a buzgó férfiak, kik az ügy élén állanak, a cselekvés barátai lévén, fognak is tenni s a mig hátra levő őszi és bekövetkezendő téli esték némelyikét nem csak élvezetessé, de szellemi hasznuvá is teendik városunk közönsége számára.

Hisszük, várjuk és reméljük.

— **A bolgár események.** Az orosz-bolgár összeütközés napról-napra élesebb alakot ölt. A válság előzményeiről a következő szőfiai levél ujabb részleteket közöl: „Sándor fejedelem Lessovoy orosz tábornok és Polsikoff százados haza rendelését Pétervárra személyes sértésnek tekinti, mert mindkét orosz tiszt barátja és hü embere volt. A fejedelem el van szánva e hazahivásra represszáliákkal felelni s erélyesen eljárni. A fejedelem annál inkább el van keseredve, mert Lessovoyt hivatalosan csak akkor rendelték haza, mikor Balabanowval már utban volt Pétervár felé, hogy ott a bolgár hadügyi kérdést szabályozza. Az, hogy a czár megbizottjává Kaulbars ezredes neveztetett ki, Szófiában szintén sértőleg hatott, mert Kaulbars testvére a Bulgáriában annyira gyülölt s csak nemrég leköszönt Kaulbars tábornoknak, a ki tudvalevőleg a fejedelem irányában is több mint udvariatlan magaviseletet tanusitott. Tegnap Sándor fejedelem a bolgár minisztertanácsban elnökölt, mely azon határozatot hozta, hogy az ö s s z e s o r o s z t i s z t e k a b o l g á r h a d s e r e g b ő l e l b o c s á t a n d ó k s a z O r o s z o r s z á g b a n l e v ő b o l g á r t i s z t e k h a z a h i v a n d ó k. Rödiger ezredes és több orosz tiszt egyszerüen megtagadta a kilépést a bolgár hadseregből s a távozást. A fejedelem el van szánva az engedetlenkedő orosz tiszteket e l f o g a t n i s e r ő s z a k o s a n e l t á v o l i t t a t n i.

— **Pétervárról** azt jelentik, hogy a czár fogadni fogja Lessovoy tábornokot Gacsinában. Itt jó jelnek tekintik ezt arra nézve, hogy a bolgár hadseregben szolgáló orosz tisztek állásának rendezése, amelylyel megbizatott a tábornok, folytattatni fog. A bolgárok szeretnék, ha sikere lenne a tárgyalásnak.

Keresztyén ifjusági egyletek.

Budapesti lapok hirei után nem régen fel volt emlitve e lap hirrovatában, hogy Fernand Károly ur, mint a k e r e s z t y é n i f j u s á g i e g y l e t e k nemzetközi bizottságának titkára fővárosunkban jár, hogy ott néhány előadásban közelebbről megismertesse ezen nálunk alig ismert, de más országokban nagyon elterjedt intézményt, annak czéljait és eszközeit. Megigértük akkor, hogy ha Fernand ur igérete szerint város-unkat is meglátogatja, ismertetni fogjuk azon ügyet, melynek érdekében s képviseletében ő most hazánkban agitál. A nemes franczia holnap délután városunkba érkezik, itt az idő igéretünk beváltására.

A k e r e s z t y é n i f j u s á g i e g y l e t e k keresztyéni jellemük különbözteti még az ujabb korban divatba jött s nagy számmal alakuló mindazon egyletektől, melyek a szellemi és társas élet előmozditását tüzik ki czéljokul. A keresztyén ifjusági egyletek határozottan az evangyelium alapján állanak s a szellemi és társas élet előmozditásán kivül még a keresztyénségben is előbb akarják vinni az ifjakat. Ezen egyletekben egyáltalában nem akarják figyelmen kivül hagyni az ifjuság természetes igényeit, tehát első sorban épen nem korlátozzák a tiszta t á r s a s é l e t e t Azt akarják sokkal inkább az ifjak szivébe vésni, hogy a keresztyénség nem kiván semmi fanyarságot, kedvetlenséget, mert ellenkezőleg a hit képesit minket arra, hogy tiszta szivvel s minden keserü iz nélkül örvendjünk. Természetes dolog azonban, hogy mások a keresztyéni, mint a világi örömök s bizonyos az is, hogy van annyi tiszta keresztyéni öröm, a mennyi a legvidámabb ifjui szivet is kielégitheti. Ének és zene, séta és tornázás, olvasás és szavalás, minden és sok egyéb mulattathatja az ifjut, a nélkül, hogy a belső embernek kárára lenne. A keresztyén ifjusági egyletekben minden olyan élvezet meg van engedve, mely nem hagy maga után tövist a szivben.

De ezen egyletek gondot forditanak az ifjuság s z e l l e m i k é p z é s é r e is. Tehát a hol szükség van rá, tanittatják az irást, az olvasást s a számolást; illetőleg a tagok magasabb előképzettsége esetében felolvasásokat tartatnak a történelemből, a földrajzból, a természet- és vegytanból, vagy a tudományok bármely ágából, ugy a mint azt a fölmerülhető szükségek parancsolják. Mindez az egyleti tagok netalán hiányos ismereteinek pótlására s azon igények kielégitésére szolgál, melyeket hivatási pályájuk tár eléjük. Több ilyen egyletnél szokásban van az is, hogy a tagok kézi munkáiból kisebb kiállitásokat rendeznek, a mi szorgalomra s gondos munkára kecsegtetheti őket. A legtöbb ilyen egylet saját könyvtárral is rendelkezik aztán, mely mulattató, oktató s épitő irányu könyveket bocsát a tagok rendelkezésére.

Gondoskodnak végre ezen egyletek, s ez teszi, mint mondtuk, őket k e r e s z t y é n i egyletekké, gondoskodnak tagjaiknak a k e r e s z t y é n s é g b e n v a l ó e l ő b b v i t e l é r ő l i s. Erkölcsi és szorosan vallásos irányu felolvasásokban, Isten igéjének fényében tüntetik föl az életet, hogy tisztává, szentté tegyék az ifjui szivek barátságát, s hogy a örömökön felül valami magasabb jóra is irányozzák az ifjak figyelmét.

Némely egyletek teljes erővel prémálván a keresztyénit, biblia magyarázati órákon ismertetik meg tagjaikkal a bibliát, mely könyvet olyan emberek itélik el korunkban, kik arról csak a legelemibb ismereteket szerezték meg maguknak. Egyébbiránt a különböző országokbeli különböző berendezés mellett egy közös vonás mindenik ilyen ifjusági egyletnél feltalálható, nevezetesen a tiszta, keresztyéni hang.

Ezen egyletek történetéből sok megkapó vonást lehetne rajzolnunk, de ez minket nagyon messze vinne. Azt mondjuk tehát még csak el róluk, hogy azon ügy, melyet képviselnek, a külországokban csaknem hihetetlen lendületet nyert. Egy 1870-ben megjelent német könyv Svájczban 150, Franciaországban és Hollandiában 100—100, Nagybritanniában 150 ilyen egylet létezéséről tud, Észak-Amerikában pedig 80,000-re teszi ezen egyletek tagjainak számát. S hogy mily mérvben vannak az egyletek mostan elterjedve, mutatja a Londonban 1881. augusztus havában tartott 9-ik közgyülésen tett jelentés, „mely szerint számuk akkor a következő volt és pedig Európában: Angliában 416, Hollandiában 450, Németországban 422, Svájbzban 215, Franciaországban 19, Olaszországban 11, Svédországban és Norvégiában 85, Belgiumban 17, Oroszországban 7, az o s z t r á k - m a g y a r m o n a r c h i á b a n 4. Ezenfelül Amerikában 1072, Khina Japán, Indiában s a Sundwich szigeten 8, Syriában 5, Ausztráliában és Uj Seelandban 22, déli Afrikában és Madagaskár szigetén 15. A mint ezekből látható, legjobban virágoznak az egyletek Európán kivül Amerikában, hol csupán ifjabb vasuti tisztviselőkből 70 ily egylet alakult 8000 taggal s többnek saját épülete van. Európa keresztyén államai közt leginkább el vannak terjedve Angliában, Hollandiában, Németországban és Svájczban s aránylag körülbelől utolsó helyen áll monarchiánk.“ Ilyen mérvben el levén terjedve ezen egyletek, szükségessé vált központi közegekről gondoskodni s ez csakugyan fel is állittatott a Genfben szekelő nemzetközi központi bizottságban. Ezen bizottság titkára Fernand ur, ki most monarchiánkban agitál ilyen irányu egyletek felállitása érdekében.

Az apostoli buzgóságu ifju franczia müködését, mint halljuk, fővárosunkban meglehetős siker koronázta, hiszen ottan világi férfiak, köztük egy tekintélyes ügyvéd is pártfogásába vette az ügyet. Fájdalom, hogy mi ebben, a vallásosság s ezzel együtt az erkölcsiség emelésében is oly távol állunk a nyugoti népektől. Tudja e sorok irója is nagyon jól, hogy e rövid czikkének hangját sokan különösnek fogják találni egy politikai lap hasábjain, de szerencséjére ez őt nem alterálja. Az volna a jó, ha minél többen követnék!

Fernand ur itteni müködése elé nehányan meleg érdeklődéssel tekintünk s meg vagyunk győződve, hogy a belmissió ügyének e lelkes bajnoka nyomokat hagy maga után nemcsak szivünkben, hanem életünkben is.

Csiky Lajos,
hittanár.

Petőfi.

Hová temették ?
Mivel is födték ?
Jnda, borostyán
Nyilik-e rajta ?
Sirjára lombot
Vajh ki szakajta ?

Rejtié telhő,
Folyamok alja ?
Sir-e komor, vad,
Éjszaka dalja ?

Nehéz időben,
Bajban, veszélyben
Csillagok jöttek,
Titkos jel támadt . . .
Az öregek mind
Vészt jósolának !

Csonka kobozhoz
Nem kap-e néha ?
Oh, hogy a holtak
Ajaka néma !

Hős ifjak, vének,
Dobogó mének,
Csattogó fegyver,
Ágyuk zengése . . .
Oly gyönyörü, szép
Volt temetése !

Sirva keresték
Cserfa tövében,
Gyászfüzek alján,
Csermely ölében.

Sirva kereste
Csillagos este,
Vagy mikor a nap
Fényteli, délben,
Zugó viharban,
Titkos éjfélben —

Hitvese vágyta,
Hivta barátja . . .
Oh ne keressd, nem
Rög borul rája !

Volt-é közöttünk ?
Szablyát kötöttünk,
A csata kürtnek
Szavára kelve —
Ő járt előttünk,
Dalt énekelve . . .

Élt s ne feledjük
A minek ő élt !
Áldd a szabadság
Isteni őrét !

Debreczen ! itt élt
S ujra közénk tért !
Áll ime büszkén !
S Dón katonája
Aki tiporta,
Állva találja !

Mondja-e szobra :
Megjön az óra,
S fölkelek én egy
Szent csata, szóra !

Gáspár Imre.

— **A csángó** telepitvényesek sorsáról a pancsovai „Végvidék“ a következőket jelenti : A telepitvényesek érdekében a kormánybiztosság ujabban igen sikeres müvelettel intézkedett. Kétezer hold földet váltott meg a telepes hely jó részét bérletben biró consortiumtól, a telepités czéljára. Ennek kifizethetése czéljából másfelől alkuban van Pancsova városával, hogy ennek vagy 1200 holdat eladjon a vojloviczi erdőből. A telepesek egészségi állapota is ujabban feltünően javult ; a telepes hely végleges biztositását, illetve a gát befejezését és a belvizszabályozás megejthetését pedig nyomósan garantirozza most már az a határozat, a melyet a pancsova-kubini ármentesitő társulat folyó hó 20-dikán tartott közgyülésén hozott, hogy t. i. az eddigi rendkivüli s a még ezután szükséges költségek fedezésére egy millió forintnyi kölcsönt vesz fel.

A Petőfi-szobor leleplezése.

Debreczen, okt. 31.

Kiváló kulturális és hazafias mozzanatokban gazdag ünnepély folyt ma délelőtt a kollégiumban. Városunk szine-java tömegesen jelent meg, hogy a szabadság és szerelem dalnokának bámulatával s részvételével adózzon. A Petőfi-szobor mintájának leleplezése e részvét által méltó lett azon városhoz, mely oly fontos kulturális missiót teljesit az alföldön ! Társas életünk notabilitásai közül ott láttuk Révész Bálint főpásztori alakját, ki az állványon s az ünnepi szónok mellett foglalt helyet, gr. Dégenfeld József főispánt, Simonffy Imre k. tanácsos és polgármestert, élén a csaknem teljes számmal megjelent városi hatóságnak, gróf Csáky honvéd ezredest és Becsei alezredest a honvéd tiszitkarral, nemkülönben a 13 régi honvédet, kik örömest hódoltak a magyar forradalom Tyrtaeusa emlékének ; a rendkivül diszes hölgykoszoru élén láttuk Veres Lászlóné nőegyleti elnököt s városunk legelőkelőbb családjainak hölgyeit ; jelen voltak Kiss Albert, Kiss Lajos és Kőrösi Sándor országgyülési képviselők, K. Tóth Kálmán és Némethy Lajos ref. lelkészek, a ref. főiskola, a gazdasági tanintézet, a kath. gymnázium, reál és kereskedelmi tanodák elöljárói és tanári kara, — a megyei tisztikar, Tóth Mór k. ügyész, Körner főkapitány, Papp Ferencz v. főjegyző, Laky tanácsos. pártunkat képviselték Kertész István alelnök, László Alajos és Jenei Miklós, jelen volt Simonffy Sámuel ügy. kam. eln., Beke Mihály árvasz. eln., Csutak Kálmán régi honv. ezredes, Szabó József főszámv., és általában számos testület tagjai. A közös hadsereg is képviselve volt s szép számmal jelentek meg az önkéntesek s városunk legtekintélyesebb polgárain kivül legkivált főiskolai ifjuságunk töltè meg a termet s ez is kitünt az ünnepély méltóságához illő, komoly magatartásával.

Az ünnepélyt a főiskolai dalkör éneke kezdette meg Kölcseynek „Isten áld meg a magyart“ kezdetü hymnuszának összhangzatos és szabatos eléneklésével. Majd Balogh Ferencz hittanszaki tanár ur, mint az itteni szobor felállittató bizottság elnöke lépett a felolvasó asztalhoz, s felolvasta ünnepi beszédét. Nagy tetszésben részesült az s mind a szónok, mind pedig a több izben emlitett Huszár Adolf lelkesen megéljeneztettek. Ere deti momentumokban és eszmékben gazdag, valódi költői lendülettel dicsekvő beszédéből kiemeljük kivált azon egészen uj felfogást, melyel Petőfyt mint a vallás emberét fejtegette. A tartalmas beszéd szószerint itt következik :

Köztudomásu, hogy nemzetünk nagy költőjének, Petőfinek bronz-szobra az ország riadó lelkesedése közben Budapesten 1882 ben okt. 15-kén, lelepleztetett. Egy világhirü magyar hegedü-müvész Reményi Ede 23 év előtt kezdeményezte a gondolatot, mely a mult évben érztestet öltött . . . . s azt lehetett hinni, hogy a szobor története 23 évi fejlés után a leleplezéssel véget ért. Imé egy év mulva ujra leleplezési ünnepélynek vagyunk tanui és pedig Debreczenben a magyar alföld jellegzetes városában, tehát a szobor története tovább folyt, ujra kezdődött. Legyenek szentelve e sorok a Petőfi-szobor története folytatásának.

A nagy költők története szakadatlanul foly . . . . Dávid király vallásos lantja nem szünt meg 3000 év után sem tanitni, emelni, örök ifju ma is ; mit mivelt és mit mivel ? az mind történet tárgya ma is. Homér mit mivelt évezredeken át az iskolák és tudomány terén ? erre a mivelődés és irodalom folyton folyó története adja a feleletet. Mig dalolt a magyar nagy költő a 40-es években, nemzetünk tett ereje duzzadólag fokozódott, ódai magaslatra emelkedett 1848. és 1849. nagyságos éveiben . . . . e nagy idők Petőfi története is, s örökre elválaszthatlanok lesznek nevétől. 34 év repült el, mióta ő csatatéren, ifju korában a szabadság vértanujaként eltünt nagy hirtelenséggel, mint az őskor mennydörgő látnoka Illyes. emberi szem egyiknek sirját és hamvait sem mutatja ki, — de az eltünt csillag fényereje azóta is táplálta, növelte a nemzedéket, gyermeki, női, ifjui, és aggastyáni kebleket ; hatásának története épen nincs szünőfélben, sőt érzi azt minden hazafi, érzi a világirodalom ; neve társaságot teremtett, mivelni a magyar lyrát és géniuszt ; érdeme szobort varázsolt elő, müvészeket és költőket ihletett, képezett. A mi igy hat, alkot, gyarapit, az nem holt, az élő, az élőnek pedig története is él. „A kövek is beszélnek“ mondá az üdvezitő . . . a szobrok is beszélnek, a beszéd pedig müködő hatalom, a történet eleme, alkotója. Petőfi szobra megkétszerezödött, az ország fővárosában és immár Debreczenben is folytatá titkos missióját. Determinjük át a Petőfi szobor történetének Debreczenben folytatására.

I. Városunk hatósága megemlékezvén arról, hogy Petőfi „legszebb dalainak egy részét Debreczenben költötte“ fenkölt határozatában meghivta a Petőfi társaságot saját kebelébe s 1882 Május 6. 7. 8. nemzeti ünnepélylyel fogadta azt . . . példát adott, hogy a Petőfi neve alatt müködő irodalmi társaság otthonra találjon nemcsak a fővárosban, hanem az uttörő jeladás után, minden nevezetes pontján a hazának. A társaság fényes sikert aratott itt, s a város polgársága, népe. értelmisége, tanférfiai és nemes tanuló sereg érezte a nagy költő szellemének hatását, annyival is inkább, mert azt azon Jókai Mór vezette kiről már 1845-ben előre látta Petőfi, hogy „ő lesz setét éje hamvadhatatlan csillaga“ — és ledöntött várának romjai közt „le nem döntethetett ép oszlop“ (Jókai Mórhoz — Petőfi): Hihetőleg s lélektani alapon bizonyosan, Debreczen e szép tette hatott az országos Petőfi szobor bizottságra, mikor azon kérdés eldöntéséhez jutott : mi történjék a derék Huszár Adolf által mintázott eredeti gipsz szoborral ?

A Petőfi szobor bizottság tevékeny jegyzője Reményi Antal fejében hordá a szép gondolatot : a kollégiomnak kell azt ajándékozni ; s midőn angol vas bányászok kiséretében a kies Parád fürdőjén időzik, véletlen ott találta a kollégiom akkori igazgatóját, s azonnal felvetette a megtisztelő kérdést : elfogadná-e a kollégium a szobor mintát ? — mi lehetett más a felelet, mint „a legnagyobb örömmel.“ Alig egy hét mulva (1882 julius 18) a Petőfi szobor végrehajtó bizottsága ülésében, mely Keleti Gusztáv elnöklete alatt tartatott, Reményi Antal inditványa elfogadtatott a nagy bizottság elé ajánlólag terjesztéssel, hogy t. i. „a 12 láb magasságu nagy fősz minta a debreczeni kollégiomnak annál is inkább ajándékoztassék, mivel egy részről az elhunyt nagy költő meleg ragaszkodással viseltetett Debreczen városa iránt, melynek körében sokat és szivesen időzött ; és mivel nevezett kollégium a nagy költő iránt különös kegyelettel viseltetett és kellő helyiséggel is bir, a hol az elhelyezendő lenne.“ E határozatot Reményi ur rokonszenves levél kiséretében megküldte a kollégium igazgatóságának, tudatván azt is, hogy az ajándék elfogadó kollégiumra háruland a szobormintának a bécsi érczöntő mühelyből Debreczenbe szállittatása és felállittatása ; egyuttal kilátásba tevén, hogy az esetleg felmerülhető sérelmek helyrehozását müvész Huszár Adolf ur szives leend elvállalni.

A kollégium összes tanárkara elé terjesztetvén az ajánlat, az ezt hazafias kötelességének tartotta elfogadni, egyszersmind megbizta az igazgató tanárt, hogy a mükincs leszállitási és felállitási költségei fedezésére bocsásson ki városunk közönségéhez adakozási felhivást A tanárkar javaslatát Révész Bálint püspök ur helyben hagyta, kimondván átiratában (1882. aug. 18.) hogy ő is nagy nyereségnek fogja tartani, ha a szobor főiskolánknak megszereztetik ; köszönettel és örömmel veszi a szobor bizottság kedves ajándékát s a további teendőkre megadta a felhatalmazást A Petőfi-szobor nagy bizottság Ráth Károly másodelnök ur elölülése alatt (1882. szept. 5.) magáévá tette a végrehajtó bizottság fentebbi javaslatát, s ekép a bizottságnak 22,000 frtjába kerülő szobor-minta a debreczeni kollégiom birtokába bocsáttatott. A tanárkar nevében irt köszönő levélre Reményi Antal ur válaszolt „csak szive sugallatát követte, midőn az inditványt megtette,“ — egyuttal figyelmeztetett bennünket, hogy a szobor helye meghatározása végett Huszár Adolf ur személyes megjelenése kérendő fel. A kollégiom gazdasági tanácsa szives volt a tanárkar felkérésére a lehozatali költséget előlegesen utalványozni s abból a 2300 kilogramm sulyu szobornak a bécsi indóházhoz szállitási költsége (92 frt. Turbain Károly érczöntőnek haladéktalanul ki) fizettetett. Azon év október 20-án már a kollégiom fedele alá jutott és érkezett a nagyértékü küldemény.

E közben kibocsáttatott az adakozásra hivó szózat (1882. szept. 27.) 24 példányban, a szózat szavai szerint „itt fogjuk szemlélni és birni nagy költőnk szobor mintáját, az eredetit, mely után öntetett az ország fővárosát diszitő érczszobor. Városunk lakossága s a tanuló nemzedék itt fogja szemlélni a nagy költő megörökitett alakját és vonásait, melyekben tükröződő láng szellem hatni fog a nézők lelkére.“ A gyüjtés azon év végére befejeztetvén, 320 frt. 49 kr.-t eredményezett. Adakoztak rá minden körből és szinezetből : a tanárikar, tanulág, lelkészi kar, római kath. egyház és iskola, mindkét izraelita hitközség, takarékpénztárak, egyesek, hölgyek és Debreczen városa (utóbbi 50 frttal).

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Halottak estélye.

(Elbeszélés.)

Magas hegyek csöndes völgyében kis falu épült. A hegyvidék bájos levegője tiszta, az egyszerü helység házai lakóik tehetősségére vallanak, a falu népsége józan, gondos, vidor és vallásos. Az ősz beköszöntével a mezei élet nyári élénksége apadt ; a falubeliek többet foglalkoznak otthon, s igy templomba járó több kerül, mint tavaszkor és nyaranta.

A fehérre meszelt alacsony templom karcsu tornyában megkondul az ezüst csengésü kis harang ; nehány másodpercz ! s az „öreg harang“ mély szava is zugni kezdi, e kettő hangja összeeolvad és betölti a szük völgyet.

Borus őszi este van. A hüvös novemberi szél élesen fütyül, mikor vágtatva rohan végig a hegyes háztetetők felett. A tisztatára söpört utczák fasorait képező akáczok sárguló lombjait meg-megrázza egy egy hatalmasabb szélroham, az elhervadt levelek tömegesen hullanak a földre. A keskeny ablakok, melyeknek tisztára simult üvegtábláiról derült nappal vakitóan tükrözik vissza a fényes napsugarak, most sötéten pislognak a néptelen utczákra, egyedül a falu széli koresma piszkos ablakain tör elő gyertya fény : mert ott már déltől fogva mulatozik nehány hetyke legény, nagy hangon kiabálva a füstös czigányokra, ha azoknak egyike-másika fülhasitóan játszik, miközben bőségesen öblögetik száraznak hirdetett torkukat, Mózses koresmáros torok-reszelő lőrejével. Kurjongatásuk kihallatszik a néma estébe.

A toronyban pedig folyton konganak a harangok, mert halottak estélye van.

* * *

A falu északi határán, nehány dülő földnyire a templomtól van hely szoritva a kis temetőnek. Az egyébkor kisérteties esti sötétséget ragyogó világosság üzte el, a máskor siri csöndet méh zsongáshoz hasonló zaj helyettesiti, halottak estélye van. Dermesztő északi északi szél nyargal végig a sirok felett, hangosan tépvén meg lombtalan ágait. A begyepesedett sirokra lobogó mécsek és füstölő gyertyácskák helyezvék ; a siremlékekre pedig a kegyelet az ősz utósó virágaiból és zöldjéből font egyszerü koszorukat. A temető közepén durván faragott, magas kereszt áll, melynek bádogból készült Krisztusát oldalt éri a szélroham, e miatt, a babonás lelkűeket valami megfélemlitő nyikorgás között inog az. A kegyelet adóját elhunytaik iránt lerovók az éj beköszönte előtt egymásután távoznak a sirkertből ; az apró mécsek és gyertyák lángjai részben kioltja azokat a süvitő szél, a friss koszoruk azonban daczolnak annak erejevel. Ekkor a temető vasrácsos kapujának küszöbét egy női alak lépi át. Vontatott, ingadozó léptekkel, görnyedt tartással indul a temető keleti árka felé, melyet licium sövény választ el a sirkert belső részeitől. Az őszi derek már minden levelétől megfosztották a keritést, az oktoberi szél rohamok pedig vékony ágait kuszálták össze : s igy a roskadozó alak könnyen nyit magának azon keresztül utat. Mikor az árokszélre jut, pillanatra megáll hogy tájékozhassa magát az éj sötétében. Az árokfenék süppedékes ; az előző napok esői nagyon föláztatták : mélyre sülyednek hát az éji vándor lábai, mikor alig észrevehető hant felé botorkál. E hant oly alacsony, hogy csakis teljesen tájékozott szem veheti azt észre kivált most, midőn koromsötétség borit átláthatlan leplet a vidékre ; a tipegő alak tehát nemcsak kitünő szemmel hanem teljes tájékozottsággal is bir. Mikor eléri a külső jelnélküli hatot, zokogva borul le arra : miközben könnyei patakként folynak bus szemeiből, bujabánata, keserve azonban szótalan.

Ki ezen alak ?

Egykor szép viruló szüz volt, most elfonnyadt vén leány, kiben a lélek már csakis hálni jár ; az egykor egészségtől duzzadó gyönyörü arcz, elhervadt fakó lőn, az egykor karcsú alak kiszáradt, meggörnyedt ; az egykor ragyogó szemek, mélyen feküsznek üregeikben, fényök teljesen megtört : az egykor bájos hahátrányára alakult át ; régente, ha nem is drága köntösök, de tiszta, csinos jó izlésü ruhák födték kerekded tagjait, ma piszkos rongyok foszlányai lógnak le kiaszott testéről, melyek távolról sem védik meg a szerencsétlent az őszi esők káros nedvességétől, s a novemberi szelek dermesztő hidegétől. Lábairól már rég leszakadozott az utolsó pár csizma, most meztelenül tapossák azok a fagyos sarat, melytől kivörösödnek.

Mily rejtélyt személyesit e siralmas nő alak ?!

Bizony, az igen szomoru történet ! Régen történt ; husz évvel ezelőtt : ekkor még a kis falu legszebb, legünnepeltebb leánya volt Szemző Anna, a ki után nemcsak a helység valamennyi csinos legénye járt, hanem a szomszéd falvakból is a legdélczegebbek. A kikkel a legények közül pedig a sors testi előnyök dolgában kissé mostohán bánt, azok meg szinte bolondultak a mindenki iránt szives hajadon után. Hogy az öregbiró legény fia Hoszú Péter szintén Szemző Anna körül legyeskedett, az még a plébános urnak sem tünt fel, az öregek s ifjak nagyon természetesnek találták. Hoszú Péter valóban derék szálas legény volt ; de tultett rajta egy zsöllérfiú, a ki apáról anyáról árva volt, Cifra Berti, kinél nyalkább legény nem került még a hetedik határban sem : s igy valóban nincs csodálni való azon, hogy ő hoditotta meg Anna szivét, ő lett a szép leány szeretője.

Halottak estélye volt, de ekkor nem komoritotta el a kedélyeket oly csunya időjárás mint ma : szép holdvilágos este fokozta s emelte a feldiszitett sirkert jó benyomását, s enyhe szellő játszott a még zöld ákáczok dus lombozatával. De a faluvégi koresmában akkor is oly sivár jelenetek folytak le, minőket ma láthatunk : akkor is zsufolva volt az kurjongató lármás borozó legényekkel, akkor is nagy rettegések között czinczogtak a czigány lapos nyomorult putriaiból előkerült barna zenészek. Hoszú Péter is ott volt, ott duhajkodott köztük : már egész sereg kiüritett boros palaczk állott előtte a deszkaasztalon : virágos, szilaj kedvvel osztogatott parancsokat a czigányoknak.

— Verd öreg a mint csak birod, kiáltotta a vén czimbalmosnak, nem bánod meg, itt a bor igyál ; itt egy marék bankó, tedd zsebre, annyi a borom, hogy bele fulaszthatnálak, annyi a bankóm, hogy bele temethetnélek. És teli palaczkokkal öntötte a bort a saját és a czimbalmos torkába és teli markokkal szórta az egyforintosokat a czigányoknak.

Ekkor kinyilt az ajtó és belépett azon Cifra Berti. Zöld levelekkel és piros virágokkal kihimzett szürét nyalkán fel-vállra vetve viselte ; pörge kalapja mellé büszkén lengő darutoll volt tüzve ; vörös mellényének pitykéi ragyogtak a tisztaságtól, uj csizmáin pedig olykor-olykor megpendült a fényes sarkantyu. Büszkén, de kevésbbé sem kihivólag lépett az ivóba : tisztességtudóan biccentett egyet a kalapján ; rövid „adjon istennel“ köszöntötte a bennüllőket ; s azután letelepedett egy sarokasztal mellé, a hol az ott borozók készséggel szoritottak ott helyet neki.

Az asztaltársaság több tagja szivesen kinálta meg a délceg legényt borral ; de az megköszönte társai jó akaratát és nem fogadta el az italt, hanem vidor hangon rendelt magának egy iccét a huszkrajczárosból.

— Jer ide pajtás ! szólitotta meg az érkezettet Hoszú Péter — van itt bor elég ; jut a czigányoknak is, jut neked is, meg a szomjas földnek is — harsogta a részeg legény, mi közben kihivólag öntötte ki két palaczk tartalmát a földre. Jer ide, s igyál velem Berti ! fejezte be talán akarata ellenére sértő meghivását az öreg biró elázott fia.

— Nem kell nekem a más bora, válaszolta Berti — ihatom a magam borát is, van miből megfizetnem, futja becsületes napi keresetemből !

— De azért igyál az én boromból, erőszakoskodott Péter.

— Nem iszom, egyébiránt köszönöm szivességedet — válaszolt udvariasan a megszólitott.

— De kell innod — rivalt Bertire a részeg — kell innod a szép Anna egészségére !

— Hagyd el azt ! — vetette közbe a lány kedvese.

— Hát még a szép Anna egészségére sem iszol ?! Talán bizony összevesztetek egymással ? kötekedett a biró legény fia.

— Nem — válaszolt ingerülten a kihivott. Péter ! tanácslom, ne keverd be e leányt !

— De ha nekem ugy tetszik — adta ki-

Huszár Adolf ur felkéretvén a megjelenésre és utbaigazitásra (1882 decz. 7.), szép levelében válaszolta: „A legnagyobb örömmel nyilvánitom készségemet a szives felhivásnak eleget tanni és a Petőfi-szobor mintázatának felállitása körül közremüködni. Már rég óhajtottam Debreczent az alföld ezen hirneves legmagyarabb városát megismerni, s ezen becses meghivást szivesen felhasználom óhajtásom teljesitésére . . . stb.“ Huszár ur tanári elfoglaltatása és a Deák-szobor elkészitése iránt felvállalt kötelezettségei miatt a tervelt időpontra nem jöhetett le; az iskolai igazgatóság is jónak látta elhalasztani a felállitás munkába vételet az enyhebb, nyári időszakra . . . vártunk pünkösdig.

(Folyt köv.)

*

Az ünnepély második főrésze a lépcső házban folyt le a hol a 12 láb magas szobor föl van állitva. A kántus „Talpra magyar, hi a haza.“ nemzeti dalt zenditvén rá, „A magyarok istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk“ vagyis a mü motivumát képező passus eléneklése közben lehult a lepel a tágas lépcső csarnokot betöltő közönség lelkes éljenzésétől kisérve, mely Huszár Adolfot és a nagy költő emlékét illette. A szobor leirása fölösleges — ott van másа Budapest közterén. Egységes és impozáns benyomást tesz a nagyterem ajtaja felül, mig alulról érve a szobor elé, arczát nem láthatni s igen nyomott alakot mutat. Rontja az összbenyomást a vékonyka talap; nem csupán a bizonytalanság érzését költi fel, de illuziónk elvész, ha elképzeljük, mi lenne, ha ezen alak megelevenedvén — egyet lépne előre? Ez azonban a helyi viszonyok átka, melyekkel a szoborbizottság számolni kénytelen vala. Az kétségtelen, hogy kollegiumunk szinvonala szép tani és hazafias tekintetben gyarapodott ezen kiváló ajándék által.

Koszorukat helyeztek a szobor talapzatára: a magyar irodalmi önképző társulat Révész Kálmán esküdt felügyelő és segéd tanár által borostyán koszorut; „A halhatatlan költő szellemének“ jelszavak kiséretében tétetett le. A felsőbb tanulók olvasó egylete Kozma Zsigmond esküdt felügyelő által „A magyar szellem és müveltség világhirüvé tevőjének“ jelszavakkal; a jogász-önképzőkör Tüdős 3 jh. által magnolia koszorut áldozott „a nemzeti jog és igazság“ véátanujának“; a tanitó képezde önképző egylete Demjén Lajos által cser koszorut „A világosság és szebb jövő dalnokának. A kittanszaki önképző-társulat Futó Zoltán 4 th. által babér koszorut „A haza szeretet és honfi erény hirdető papjának“.

A szép ünnepélyt a főiskolai énekkar fejezte be „Tied vagyunk, tied hazám“ nemzeti dalnak gyönyörü és hatásos eléneklésével.

Ezzel a közönség — déli 11 óra után — eloszlott s bizonyára fennköltt hangolatot s magasztos emléket vitt magával.

— ***Kérelem!*** *Az 1883 évi november 8 án tartandó városi bizottsági közgyülésen sziveskedjenek a bizottsági tagok megjelenni, hogy a város összes közönségére nézve a legkiválóbb fontossággal biró hizlaló kérdésében határozatot lehessen hozni.*

Több érdekelt fél.

Helyi hirek.

* **Halottak estéje van holnap**, ezrével tolong a nép oda, a hol azok nyugosznak, a kiknek immár nem jutott más élet, mint a gyászoló, mint a halál jég keze által sem hültebb szivforró szeretete, bánatos emlékezése! S a temető látogatói telt szivvel, telt kézzel sietnek szeretteikhez. A gazdag fényes koszorukat visz, mire megszólal a gyászünnep harangja, fényárba borul minden temető; de nem fénytelenebb, nem szegényebb az a sir sem, melyre egyetlen kis virágot tehettek, melyen egyetlen kis mécset gyujthattak meg: az emlék, a szeretet csodás ragyogása, a valódi gyász könyüje egyenlőképen fényes mindenütt! S mi boldogok, a kik ma kedves sirokat diszithetnek fel s látják szeretteiket, kik hófehér mezben lengnek felettük; mert vannak, a kiknek nincsenek halottjai, mert nem szerette soha senki; vannak, a kik számunkra meghaltak s ott fekszenek egy csalódás mély sirjában s nem lesznek a mi halottaink soha többé! Ezekre nincs feltámadás — a halottak birodalmában azonban ép ma hisszük legélénkebben, hogy feltámadunk!

* **Lapunk** a holnapi ünnep miatt nem fog megjelenni, de olvasóinknak kárpótlása czéljából pénteken fogunk lapot adni.

* **A gyártelepek** megvizsgálása czéljából Körner főkapitány és Erdélyi fogalmazó, tegnap megkezdték szemlejöket s a napokban még folytatni fogják.

* **Temetés.** Ritka nagy részvét mellett lett eltemetve ma délután a kis Halmai Ilonka, ki nagyon korán költözött angyaltársai körébe. A halottas házhoz nagyszámu résztvevő közönség gyült össze, mely könnyezve hallgatta végig Németh Lajos ref. lelkész fenkölt szellemü imáját. Közremüködött a szinházi ének- és zenekar is. Aztán kivitték a kis Ilonka hült tetemét a temetőbe s ott átadták a közös édes anyának. Ölelje szeliden az magához a kis ártatlan porsátorát. A közönség számos koszoruval lepte el a kicsiny koporsót részvéte jeléül. Igen szép a kis Elischer Veronkáé, (a szinigazgató fogadott kis leányáé) s a Ditrói Nándorkáé, kinek koszorujának szalagján ez van irva: „Pá! édes Ilonka!“ . . . . A mai nap délelőttjén nagyon sokan látogatták meg a bánatba merült szüléket, kivánva nekik megnyugvást e keserü csapásban s szelid álmot, csendes nyugalmat az elköltözött kedves kis leánynak. Legyen is álma fölött virasztó a béke angyala.

* **Diszlakoma.** A „Petőfi-szobor“ leleplezése alkalmából a „Bika“ szálloda étteremében tartott diszlakoma fényesen sikerült. A körülbelől száznál többre menő jelenlevők közt ott láttuk városunk legelőbbkelőbb közönséget. Ott volt gróf Degenfeld József főispán, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert, Révész Bálint kir. tanácsos és püspök; Simonffy Sámuel kir. tanácsos ügyvédi kamara elnök; Kiss Albert országgyül. képviselő és lelkész, — Laky tanácsnok, Körner főkapitány, — Szepessy Gusztáv gőzmalmi igazgató, Körössy orsz. gyül. képviselő; Ármós Bálint, Kiss Lajos orsz. képviselőt, Szögyény kir. törv.-elnök Dr. Török J., Dr. Zelizy, Dr. Pápay, Géressy Kálmán stb. urak. Természetes, hogy a szellemes felköszöntőkben épen nem volt hiány s ezekből felemlitjük: Balogh Ferenczét, ki Reményi Antalért emelé poharát, mint a ki főtényezője volt annak, hogy a szobor Debreczennek jutott. — Géresi Kálmán Huszár Adolfért a Petőfi-szobor megalkotójáért. Inditványozza, hogy távirat küldessék részére, a mi elfogadtatott. A táviratot Balogh Ferenc szövegezte e képen: „A szobor lelepleztettet közöröm közepette. Debreczen egyházi és világi előkelői üdvözlik önt szivből!“ Simonffy Imre inditványára hozzá tétetett: „Adja isten hogy ön készitse el Magyarország 1000 éves fenállásának emlék-szobrát is“ . . . Tóth Samuel egyházker. főjegyző az adakozókat élteté, a kiknek áldozatkészsége lehetővé tette e szobor felállitását. — Jooó István, Révész Bálint a püspököt élteté, mint az ügy nemes keblü pártfogóját. — Kovács János a polgármestert s Debreczen városát, hogy ennek fiai és leányai ugy szeressék a hazát és királyt mint Petőfi. — Körösi Sándor mint Petőfi kortársa, ki jelen volt a „Pilvax“-ban, midőn a „Talpra magyart“ szavalta s a szabad sajtó első termékének megjelenésénél, a főtanoda jólétére emelte poharát. — Elek Lajos Degenfeld Józsefért megyénk és városunk derék főispánjáért. — K. Tóth Kálmán a debreczeni tanárokért, kik a költészet palládiumává emelték az iskolát. — Csiky Lajos tanár a sajtóért. Gáspár Imre Debreczen várost élteti, mint a mely multjáért és jelenéért teljesen méltó, hogy a szabadság költőjének szobrát magának mondhatja, mint a mely város hallotta a függetlenség kimondását stb. — Simonffy Imre Balogh Ferencz tanárt élteté. Tóth Ferencz tanár az élő magyar költőket; Némethy Károly joghallgató igen talpraesett beszédben azért, hogy Petőfi jelleme lelkesitse az ifjuságot s e nemes irányban vezéreljék továbbra is a hatások. — Dr. Pápay jogtanár egy debreczeni irodalmi kör jövőjéért! Az ebédért elismerés illeti a vendéglőst; a zenéért a Magyari testvéreket. Délután fél 4 után a közönség oszlani kezdett. Ezzel be lett fejezve a szép ünnepély.

* **Szinház.** Szinházunkat tegnap nagy számu közönség tölté meg, jeléül annak, hogy Debreczen városa közönségének hazafiassága és magas izlése kötelességének tekinti eredeti drámánk pártfogását és érzékkel bir a magasabb költői szépségek iránt. A „Csók“, Dóczy gyönyörü költeménye került szinre e napon s a mit előre bocsátunk, nagy diadalokat szerzett először is Ditróiné asszonynak, a ki az édes csók epizód részletét inkább a társalgas drámához mért hangjának megfáradása daczára szépen, oly jellemzetesen szavalta . . . vagy — még nagyobb dicséretére legyen mondva — játszottael, hogy a közönség tapsviharban tört ki s minden jelenetét nagy tetszéssel nézte végig. A fővárosi sajtó dicséretei (okultunk azokon!) kissé tartózkodóvá tettek bennünket, de most elmondhatjuk, hogy Ditróiné asszony valódi müvésznő, a ki nyeresége szintársulatunknak. A darab költői légkörébe illett az Abonyi ur Adolárja, ki a nagy gyémánt kissé tendenciózus s a zsidó-hatalmat jelképező regéjét átérezve adta elő, továbbá Pálfy ur, ki mint Szevér csakugyan bebizonyitotta, hogy organumát s játékát a romontikus világban érvényesiti legkiválóbban. Kissné asszonynak, Ditrói, Fenyéri uraknak megadjuk a jó igyekezet bizonyitványát, ugyszintén Závodszky k. a.-nak is. Rónaszéky és Nyilasy urak játékát látva elképzeltük, hogy ha Rónaszéky ur, az őt megillető Sobrinust játsza, Nyilasy ur pedig a fürgébb, mozgékonyabb Carlot; milyen jól játszottak volna! Hogy azonban Rónaszéky ur, ezen a közönség érdekében oly jól érvényesithető, tehetséges komikus nem az ő szerepkörét játsza (p. o. tegnap és tegnapelőtt a midőn lehet — hogy Halmai urat helyettesitette) azt a közönség nem neki rovja fel, hanem vagy a szereposztás gyarlóságának, vagy pedig annak, hogy társulatunk szervezete hiányos A tegnap igért hymnus elmaradása ilyen formán megmagyarázható. (L—g.)

* **Kinevezés.** A helyben állomásozó 39-ik gyalogezredben Ballon József és Spanyik Zoltán hadnagyok, főhadnagyokká lettek előléptetve.

* **Az ellenőrzési** pótszemléket az illető érdekelt feleknek, kik a rendes jelentkezésről elmaradtak, nagyon ajánljuk a figyelmökbe. A közös hadseregnél nov. 9-kén, a honvédségnél nov. 20-kán leend a pótszemle. — A honvéd tart. tisztek számára szombaton lesz megtartva az ellenőrzés.

* **A honvédség köréből.** Lapunk tegnapi számában előleptetést közöltünk a gyalogsági honvédtiszti karból, melyről sajnosan értesülünk, hogy alaptalan. E hirt egy tartalékos honvéd hadnagy irta, kinek egy másik tartalékos tisztnek, egy helybeli szintén előléptetést váró tar. honv. tiszt mondá, hivatkozva arra, hogy a hivatalos közlönyben ez előléptetések benfoglaltatnak. Igy mi — a legjobb akaratból tettük közzé a hirt. Valóban sajnáljuk, hogy kellemetlen félreértésre adtunk okot.

TÁVIRATOK.

(A „Debreczen“ saját tudósitójától.)

A delegatióból.

Bécs, (Érk. d. u. 3 órakor.) Magyar delegatio pénzügyi albizottsága tegnap közös pénzügyi ministerium, — közös főszámszék 1884, évi költségvetését változatlanul elfogadta; hadügyi albizottság közös hadsereg rendkivüli szükségletét tárgyalta.

Kivégzés.

Zágráb. (Érk. d. u. 3 ó.) A sziszeki postarablás három tettese reggel kivégeztetett.

A román király utja.

Bukarest. (Érk, d. u 3 ó,) A kamarában Stoljan interpellálta a kormányt, mik voltak inditó okai, midőn a királynak bécsi utazást tanácsoltak, mily eredménynyel jártak Bratiano tanácskozásai Bismarckkal, Kálnokyval?

Nagy tüz a fővárosban.

Budapest, okt. 31. (A „Debreczen“ ered. táv.) A váczi körut és alkotmány-utcza sarkán levő czirkusz tegnap este kigyuladt, valószinüleg gyujtogatás folytán. A tüzoltóság csak nagy erőfeszitéssel olthatta el a tüzet.

Felelős szerkesztő: **GÁSPÁR IMRE.**
Kiadó **KUTASI IMRE.**

Hirdetmény.

A város alatt levő igás jószágok legelője, téli legelőül minennemü jószágra — a sertések kizárásával a f. évi novembeá hó 4-ik napjától, az 1884. évi márczius 15 napjáig terjedő időre, **a f. évi november 2-ik napján, az az pénteken délelőtt 10 órakor** a várnsház nagytanácstermében a legtöbbet igérőnek, árverésen haszonbérbe ki fog adatni.

Továbbá a hortobágyi legelőnek téli legelőül juhok számára leendő haszonbérbe adása a **f. évi november 4-én, az az vasárnap délelőtt 10 órakor** a hortobágy fogadó helyiségében megtartandó árverésen fog eszközöltetni.

Mely árveréseken a bérleni szándékozók megjelenni kéretnek.

Debreczen, 1883. okt. 31.

Csáky Gergely,
tanácsnok.

Hirdetmény.

A paczi erdőrészen az előző években raktárnoki lakásul szolgált földalatti kunyhónak tégla és fa anyagjai, a tek. tanácsnak folyó évi 2924, sz. a. kelt határozata nyomán a folyó évi november hó 2-ik napján, azaz a jövő pénteken a helyszinén megtartandó árverés utján, azonnali készpénzfizetés mellett eladandók lévén, a kitett helyen és napon reggeli 9 órakor kezdetét veendő árverésen való megjelenésre a megvenni kivánók illően meghivatnak. Debreczen 1883. okt. 29.

Laky Lajos,
tanácsnok.

hivó, daczos válaszul Péter. Azért is. Talán kiadott rajtad a szép kis leány?!

— Hallgass — kiáltotta felindulva Berti. Ne vedd e lány nevét ajkadra: mert nagyon megbánod — fenyegette vadul Berti a biró fiát, miközben fokosa után nyult.

A többi legény csittitani kezdette a pörlekedőket: csakhogy ez ujabb tüz volt Péter kötekedő kedvére

— Bizony kiadott rajtad Szemző Anna, mert nem akarsz egészségére inni, — folytatta sértő ingerkedéseit Péter.

— És ha ugy volna is, kinek mi köze ahhoz, — felelte önérzetesen a sértegetett. — Egyébiránt bekapott emberrel minek pörleke dem — fejezte nyugodtan Berti.

E szó szeget ütött Péter fejében; visszaakarta tehát vágni, azért kihivólag lépett Berti elé: s igy szólt:

— Bekapott emberrel?! talán te vagy részeg! Kiadott rajtad a szép lány, azért dühösködöl. Szemző Anna elmondta neked a „fel is ut, a le is utat“, azért toporzékolsz. Nem hiszitek? harsogta a borozók felé fordulva — ime, itt van bizonysága a gyürüs ujjamon. Nézzétek, arra tüzte fel Szemző Anna a piros kalaris gyürüjét és dicsekedve sőt kárörvendve mutogatta a kiváncsiaknak gyürüs ujját.

— Mi az? kiáltotta Berti — a kit, mint vipera csipés) talált e dicsekvés. Hazudsz! dörgött arczából kikelve — s egy hatalmas szökéssel Péter elé ugrott.

— Nem hazudom — vág vissza Péter. — Nézd ujjamon forgatom szeretőm kaláris gyürüjét.

Berti csaknem elszédült, a mikor látta, hogy egykori vágy társa igazat mondott. E váratlan eset iszonyu hatása szóhoz sem engedte őt jutni, torkát teljesen összeszoritotta a keserv, s igy nagy erőlködésébe került, a mig egy két szót el birta rekedten dadogni:

— Miért adta?

— Miért? . . . hallatta magát Péter. — Miért?! ismételte ő azon vörös selyen kendőért, melyet a gerencsi vásáron vettem azámára — s egy csókomért, fejezte be kihivó tekintettel a gazdag legény, mi közben nagyot csattintott nyelvével.

A boldogtalan Berti szótlanul hallgatta Péter dicsekvő szavait, kidülledő, vérbe forgó szemei, lüktető halánték erei, hullámzó melle, lihegő lélekzete azonban óriási lelkitusát fejeztek ki. Péter gunyos tekintettel nézte végig egykori győztes vetélytársát s azután kihivólag nyujtotta kezét feléje, mi közben ingerkedve mondta:

— Nézd meg jobban e kaláris gyürüt, ha nem akarod elhinni, hogy az Szemző Annáé uj szeretőmé volt.

Ezen ujabb kihivás félveszetté, háborodottá tette a boldogtalan Bertit, hatalmasat markolt rézfokosának a nyelén, nagyot suhintott avval, és ugy ütötte főbe a biró fiát, hogy az szó nélkül esett össze. A legény arczát elboritotta a vér, halantékon találta az ütés: szörnyet halt. Mikor látta Berti, hogy Péter hang nélkül omlott előtte össze, homlokon ütötte magát s fölkiáltott:

— Elcsábitotta szeretőmet, a teremtő átka teljesült rajta: de azért elvesztem.

A legények egy része a földön heverő Péter körül foglalatoskodott de a többi is engedte, hogy bántatlanul távozzék el Cifro.

Másnap délután megjelentek a megye pandurjai a helységben hogy tömlöczbe hurczolják Bertit a gyilkost.. Mikor a csendbiztos pandurjaival a zsöllérház bezárt kisajtaját megkopogtatta, melyben az árva legény lakott, és a törvény nevében parancsolta annak kinyitását, erős durranás hallott ki a házikó beljeséből. A pandurak befeszitették az elzárt ajtót; a környék legnyalkább legénye előttök átlőtt szivvel hevert a szoba közepén, balja görcsösen szoritotta a pisztolyt, melynek golyója keresett, ohajtott megváltást hozott neki mel tán megunt életéből.

Eltemették mindkettőjüket, az öreg biró legény fia fényes, pompás temetést kapott, négy pap lépdegelt virágokkal behintett drága koporsója után, és nemcsak a falu apraja nagyja, hanem még távol vidék gazdái is kikisérték a halottat sirjához; a zsöllér legény holttestét gyalulatlan deszkából összetákolt ládafélébe fektette a könyörületesség; a plébános szigora egyedül a temető árkában juttatott neki helyet, nem szentelték be koporsóját, harangszó nem bucsuztatta el földi maradványait, és nem kisérte egy személyen kivül senki sem, de azon személy a gyönyörü Szemző Anna volt.

A szép leány tetszvágyó lelkét hálóba keritették a biró gazdag fiának fényes, csábitó igéretei, és megejtette a gerencsi vásáron részére vásárolt selyem keszkenő; elfogadta azt, sőt cserébe adta azért piros kaláris gyürüjét, melyet Czifra Bertitől szeretőjétől kapott emlékül. A véres tett, — melynek jó részt ő volt az oka, — két-három hónap alatt oly megrenditő hatással volt a szép lányra, hogy elfonnadt mint a folyondár, mikor kivágják a tölgyet, melyre indáival felkapaszkodott.

A véres nap óta 20. év mult el, hosszu idő, de azért Szemző Annát minden halottak estélye kint találta Cifra Berti sirhantjánál. Ma is e sötét, fagyos éjszakán a temető bánatos vendége az egykori szép irigyelt hajadon . . . Szemző Anna.

Mikor az elzülött leány könyárja kissé megapadt, bus, bánatos, sóhajok közt panaszolja el szomoru sorsát a süvöltő szélnek, a temető siremlékeinek, s az öngyilkos jelnélküli hantjainak.

— Nyomorult vagyok, hitvány vagyok... mert én vagyok oka hogy mindez igy történt. Átkozott vagyok; mert én vagyok oka hogy szenteletlen földben nyugosznak szeretőm porai. Legyek százszor, ezerszer átkozott, mert azt rontottam meg, a ki hiven szeretett engemet, és miért, hogy hiuságomnak hizeleghessem . . . És miközben átkozza magát, elgémberedett ujjai vadul tépik szakgatják azon selyem kendő foszlányait melyek keblét takarják. Ugyanaz, melyért egykor elárulta Cifra Berti hü szerelmét.

A süvöltő szél elkapja a szerencsétlen leány borzasztó szavait, és füléig röpiti a falu végi korcsmából ki-kihallatszó éktelen káromkodást, melyet a borozók hangoztatnak.

Szerencsétlen, boldogtalan teremtés! vigasztalódjál! nem vagy egyedüli oka a husz év előtti véres tettnek; társad . . . a mértéktelen borivás.

* * *

Másnap reggel halva találták Szemző Annát a temető árkában: egy boldogtalannal kevesebb nyomorog a földön.

Befizetés	Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	árú
	Allamadósságok.		
	Magyar aranyjár. adómentes 6%	119.—	119.20
	„ „ „ 4 „	86 80	87.05
	Magyar papirjáradék . . . 5 „	86.10	86.35
	Magyar vasuti kölcsön 120 frt .	138.50	139.—
	„ „ „ egyes db.	139 —	140.—
	„ gömöri áll. zálogl. 5 %	—.—	—.—
	„ 1869. kel v. áll. kötv. 5 „	91.25	91 75
	„ 1873. „ „ar. v. ezb. 5 „	114.—	115.—
	„ 1876. „ „ ar. „	98.—	99.—
	„ nyereménykölcsön 100 frt.	113.—	114.—
	„ „ 50 frt darab.	113.—	113.50
	Tiszai és szegedi kölcsön 4%	110.25	110 75
	1871-ki magyar államkölcsön 5 „	—.—	—.—
	1873-ki „ „ 5 „	—.—	—.—
	Földteherm. kötvény magyar 5 „	99.—	100.—
	„ „ 1867. zár. 5 „	98.—	98.50
	„ „ temesi . 5 „	99.—	100.—
	„ „ 1867. zár. 5 „	97.25	98.25
	„ „ horv. orsz. 5 „	98.—	101.—
	„ „ erdélyi 5 „	99.—	99.75
	M. jelz. urb. välts. kötvény 5 „	93 50	94.50
	K. horv.-szláv. jelz. földv. 5 „	—.—	—.—
	Szőlődézsma váltság kötvény 5 „	97.50	98.25
	M. kir. kamatos kincst. utalv. . .	—.—	—.—
	Egyes. államad. papirban 4 2/10	79.—	79.25
	„ ezüst kamat febr. aug. 5%	79.—	79.25
	„ „ „ jan. jul. 4 2/10	79 50	79.75
	„ „ „ ápr. okt. 4 2/10	79.70	79.90
	Osztr. aranyj. 4% kamat	99.75	100.25
	Osztr. papirjáradék adómentes 5 „	93.25	93 75
	„ államad. 1854. á 250 frt .	120.50	121.50
	Kisorsolás 1860-ból á 500 frt .	135.—	136.—
	„ 1860-ból á 100 frt .	140.—	141.—
	„ 1864-ből á 100 frt .	170.50	171.50
	„ 1864-ből á 50 frt .	170.—	171.—
	Pestv. kölcs. 1870-ből . . 6%	104.50	105.50
	„ „ 1871-ből . . „	105.—	105.50
	Budapesti kölcs. 1880. . 5%	97.—	97.25
	Szerbiai nyerem. kölcsön . 3%	32.25	33.25
	Részvények.		
	a) Bankok.		
200	Által. magyar munic. hitelin. . .	205.—	210.—
120	Angol-osztrák bank	—.—	—.—
100	Budap. bankegy. részv. társ. . .	106.—	106.50
200	Horvát leszámitoló-bank . . .	—.—	—.—
100	Budapesti iparbank	35.50	36.50
80	Központi ipartárs. hitelint. . .	—.—	—.—
200	Magy. általános hitelbank . .	301.75	302.—
200	Magyar jelzálog hitelbank . .	—.—	—.—
100	Magyar jelz.-hitelbank II. kib. . .	104.—	104.50
100	Magyar lesz. és pénzváltó bank . .	92.1/8	93.3/4
100	Magyar országos bank részv. társ.	—.—	—.—
160	Osztrák hitelintézet	299.60	299.80
600	Osztrák-magyar-bank	837.—	840.—
150	I. magyar iparbank	166.50	168.—
150	„ „ II. kib. . . .	152.—	154.—
500	Pesti kereskedelmi-bank . . .	559.—	560
100	Sziszeki hitelbank	—.—	—.—
100	Unionbank	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.		
200	Bécsi biztositó társulat . . .	228.—	230.—
200	Bécsi életbizt. intézet . . .	250.—	255.—
1000	Első magyar biztositó-társaság . .	3325.—	3350.—
100	Fonciére pesti bizt. intézet . .	71.—	72.—
50	Magyar-franczia biztositó-társaság	—.—	—.—
300	Pannonia visszbiztositó-társaság .	975.—	1000.—

Befizetés	Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	árú
	c) Gőzmalmok.		
500	Concordia-malom	565.—	569.—
500	Első budapesti-malom	1215.—	1220.—
200	Erzsébet-malom	250.—	252.—
500	Hengermalom	630.—	640.—
160	Luiza-malom	279.—	280.—
200	Molnárok és sütők-malma . . .	383.—	385.—
1000	Pannonia-malom	1270.—	1275.—
300	Viktoria-malom	465.—	470.—
	d) Közlekedési vállalatok.		
200	Adria	—.—	185.—
200	Alföld-fiumei vasut 5%	167.50	168.50
100	Arad-körösvölgyi vasut . . „	—.—	—.—
200	Báttaszék-domb.-zák. v. . . „	—.—	—.—
200	Déli vasut . . . . „	151.—	152.—
200	Északkeleti vasut	157.—	158.—
200	Erdélyi vasut . . . . . „	163.50	164.50
200	Győr-sopron-ebenfurti vasut „	—.—	—.—
200	Kassa-oderbergi vasut . . . 4%	145.50	146.50
200	Magyar galicziai vasut. . . 5„	161 50	162.50
200	M. nyugati vasut . . . . „	166 —	167.—
200	Osztrák állami vasut . . . „	318.—	318.50
200	Pécs-barcsi vasut . . . . „	—.—	—.—
200	Tiszavidéki vasut . . . . „	248.50	249.50
500	Osztrák dunagőzhajózási társ. „	594.—	598.—
200	Pesti közuti vaspálya . . .	426.50	427.50
	„ „ élvezeti jegyek . . .	256.—	260.—
	e) Takarékpénztárak.		
50	Budapest III. kerületi	65.—	—.—
300	Országos központi	478.—	482.—
1000	Pesti első hazai	4525.—	4550.—
200	Pest-budai fővárosi	478.—	483 —
100	. ált. tkp. rész. tár.	99.50	100 —
	f) Különféle vállalatok.		
105	Alagut	117.50	118.50
80	Általános waggon kölcsönző társ.	90.—	91.—
100	É.-magy. egyes. kőszénb. r. t. . .	—.—	—.—
150	Franklin-társulat	165.—	167.—
400	Ganz- és társa-féle vasöntőde . .	185.—	790.—
200	Gschwindt-féle szeszgyár . . .	430.—	435.—
200	Gyapju-mosó és bizom. I. m. . .	200.—	205.—
210	Kereskedő testületi épület . . .	590.—	595 —
150	Könyvnyomda „Atheneum" . . .	530.—	535.—
500	„ Pesti . . .	850.—	860.—
130	Kőszén és téglagy. (Drasche) . .	156.—	157.—
100	Nemzetk. waggon-kölcs. r.-t. . .	104.—	105.—
85	Pesti épitő társaság	—.—	—.—
100	Rimamurány-Salgó-tarjáni vasmű részv. társ. . . .	125 75	126.—
100	Salgótarjáni kőszénbánya . . .	117.—	118.—
200	Schlick-féle „	246 —	246 50
400	Serfőződe első magyar . . .	650.—	660.—
200	Sertéshizlaló	378.—	380.—
200	Sóskuti kőbánya	45.—	48.—
200	Spodium- és csontliszt-gyár . . .	263.—	265.—
200	Szálloda-részvénytársaság . . .	81.50	82.50
200	Tégla és mészégető ujlaki . . .	110.50	111 50
160	Téglagyár kőbányai	233 —	235.—
	Záloglevelek.		
	Magyar földhitelintézet 5½%	102 —	103.25
	„ „ 5„	100.25	101.—
	„ „ 4½%	94 —	94.50

Befizetés	Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	árú
	Magy. arany v. ezüst . . 5%	120.—	120 50
	„ jelzálogbank . . 5½ „	101.20	101 45
	„ „ . . 5 „	98.25	98 75
	Kisbirt. orsz. földhitelint. 5½ „	100.—	101.—
	Osztrák-magy. bank o. é. . 5 „	101.—	101 50
	„ „ „ „ „ . 4½ „	98 —	98.20
	„ „ „ „ „ . 4 „	91.25	91.55
	Pesti magy. keresk. bank . 6 „	101.75	102.25
	„ „ „ „ . 5½ „	101.50	102.—
	„ „ „ „ . 5 „	99.—	99.50
	„Albina" tak. és hit. int. . 6 „	100.—	100.50
	Elsőbbségek.		
200	Alföld-fiumei vasut 5%	98 75	99.25
200	„ „ 1874 kib. . 5 „	97.75	98 25
200	Báttaszék-dombovár zák. . . 5 „	94.75	95.25
300 / 100	Dunagőzh.-társ. . . . . . 5 „	—.—	—.—
	„ „ . . . . 5 „	—.—	—.—
200 / 300	Éjszakkeleti vasut. . . . . 5 „	91.50	92.—
300	„ „ aranyban . 5 „	117.—	117.50
1000	„ „ . 6 „	124.50	125.50
200	É.-magy. egyes. kőszénb. r.-t. . .	—.—	—.—
200	Magyar galicziai vasut . . . 5 „	94.50	95.—
200	„ „ II. kibocs. . 5 „	93.—	93 50
200	Magyar nyugoti vasut. . . . 5 „	96.75	97.50
200 / 200	„ „ 1874. kib. . 5 „	96 —	96.75
	M. vasut-els. kölcs. beruh. . 5 „	112.50	113.50
100 / 200	I. Erdélyi vasut . . . . . 5 „	92.30	92.80
200	Győr-sopron-ebenf. vasut . . 6 „	—.—	—.—
200	Kassa-oderbergi vasut . . . 5 „	97.—	97 50
300	„ eperj.-tarn. v. m. r. . 5 „	93.75	94.25
200	„ osztr.-v. 1879. kibocs. . 5 „	—.—	—.—
200	„ m.-v. 1879. kib. ar. . 5 „	119.25	120.25
	Osztr.-magy. állami vasut . . 5 „	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut . . . . . 5 „	101.75	102.25
100	Budapesti lánczhid . . . . 6 „	103.25	103.75
100	Kősz. és téglagy. kötelezv. . 6 „	—.—	—.—
100	Lloyd- és tőzsde épület . . 5 „	97.25	98.—
	Magánsorsjegyek		
	Osztrák hitelintézet	173.50	174.50
	Budavárosi sorsjegy	—.—	—.—
	Keglevich „	17.50	18.50
	Pálffy „	38 50	39.50
5	M. vörös-kereszt-egyl. sorsj. . .	6.30	6.60
10	Osztr. vörös-kereszt sorsj. . . .	12.—	12 50
	Pénznemek.		
	Cs. kir. arany (vert)	5 66	5.69
	„ „ „ (kör)	5.65	5.68
	Oszt.-magyar 8 frtos arany . . .	9.49	9.52
	20 frankos arany	9.49	9.52
	Török arany lira	—.—	—.—
	Osztrák és magyar ezüst. . . .	—.—	—.—
	Német birod. bankjegy. 100 m. . .	58.35	58.45
	Német bir. 20 m. arany	11.65	11.67
Bank kamatláb	**Váltók árfolyama (látra)**		
4%	Német bankp. 100 n. b. m. . .	58 35	58.55
3½	Amsterdam 100 holl. frtért . . .	98.50	98.60
4%	Brüssel 100 frankért	47.40	47.50
3%	Páris 100 frankért	47.30	47.40
3½	Marseille 100 frankért	—.—	—.—
2½	Svájczi pénzp. 100 frankért . .	47.40	47.50
2½	Zürich 100 frankert	47.45	47.50
4%	London 10 font sterlingért . .	119.70	119 95
6%	Szentpétervár 100 rubelért . . .	—.—	—.—
5%	Milano 100 lire nuovo ital. . .	—.—	—.—

Kitüntetések: SZEGED erdeméremmel 1876 ban.

Kitüntetések: LONDON.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KŐNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN,

(főpiacz, Sz. NAGY KAROLY ur házában,)

Kitüntetések: SZÉKESFEHÉRVÁR ezüstérem 1879-ben.

DISZOKLEVÉL 1871-ben.

A LEGIZLÉSTELJESEBB BETŰKKEL UJOLAG BERENDEZVE,

készit mindenféle a törvénykezéshez megkivántató **vonalozott iveket, kereskedelmi- és üzlettudósitásokat, falragaszokat, műveket minden nyelven, tankönyveket, hirlapokat;**

ét-, bor- és árlapokat, diszműveket arany-, ezüst- és szinnyomatban;

DISZES EGYBEKELÉSI- és LÁTOGATÓ-JEGYEKET;

gyászleveleket, számlákat, czimkéket stb. stb.

A megrendelések gyorsan, izlésteljesen beosztva és a legolcsóbb árakon számittatnak.

A papir gyári árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „**DEBRECZEN**" czimü politikai lapban **a legolcsóbb árszámitás mellett** közzé teszek.

KUTASI IMRE,
könyv- és kőnyomda-tulajdonos.

Debreczen, 1883. nyomatott kiadó KUTASI IMRE könyvnyomdájában.